

УДК 72.012

М. К. Руденко

*старший викладач кафедри архітектури житлових та громадських будівель
Полтавський національний технічний університет ім. Ю.Кондратюка*

«ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА ОБ'ЄКТІВ ТУРИЗМУ»

Анотація: в статті висвітлено тенденції розвитку туризму та об'єктів туризму, висвітлено основні проблеми розвитку туристичної галузі в Україні.

Ключові слова: інфраструктура, об'єкти туризму, тенденції, туризм.

Постановка проблеми. Сьогодні туристська індустрія світу зазнає часи активного розвитку та формування нових напрямків. Гармонійна єдність праці, побуту і відпочинку розглядається в будь-якому суспільстві як умова нормального життя людини. Ріст достатку людей, скорочення робочого дня і тижня обумовлюють необхідність розширення мережі закладів відпочинку.

Нині Україна має понад 45 тис. закладів розміщення туристів і відпочиваючих на 620 тис. місць, але вони потребують модернізації та реконструкції відповідно до міжнародних стандартів.

Існуюча мережа закладів – як тривалого, так і короткочасного відпочинку – забезпечує потреби населення лише частково. Особливо незадовільна організація короткочасного відпочинку населення невеликих міст. Пляжі, човнові станції, яхт-клуби, риболовно-спортивні та мисливські бази, у більшості випадків відсутні або працюють незадовільно, тому що вони не відповідають нинішнім запитам. Це значно погіршує відпочинок. Форми відпочинку обмежені декількома типами закладів. Недостатньо продумані умови для відпочинку сімей з дітьми, а також для відпочинку, зв'язаного зі спортивними заняттями, туризмом, рибальством, полюванням і т.п.[1]

Відсутність відповідних нормативних документів або хоча б науково - обґрунтованих передумов гальмує роботу з проектування закладів масового відпочинку як у приміській зоні, так і за її межами в курортних місцевостях.

Досвід багатьох років дуже цінний і містить багато цікавих і сміливих рішень, що заслуговують вивчення й узагальнення для використання при здійсненні задач сучасного будівництва.

Крім того, підтримання в належному стані потребують і рекреаційні зони, пам'ятки культури та архітектури України, інші об'єкти туристичних послуг.

З урахуванням тенденцій реформування усіх сфер суспільного життя доцільним є розроблення основних напрямів розвитку туризму в Україні до 2014 року. Вони мають стати концептуальною базою довгострокової Державної програми розвитку туризму, створення організаційно-правових та економічних

засад становлення туризму як високо рентабельної галузі економіки, важливого засобу культурного та духовного виховання громадян України, відтворення їх трудового потенціалу.

Туризм в Україні може і повинен стати сферою реалізації ринкових механізмів, джерелом поповнення державного та місцевих бюджетів, засобом загальнодоступного і повноцінного відпочинку та оздоровлення, а також ознайомлення з історико-культурною спадщиною та сьогоденням нашого народу і держави. [2]

Вносячи суттєвий вклад в справу відновлення та збереження трудових ресурсів, сфера відпочинку відіграє важливу роль у підвищенні ефективності громадського виробництва, збільшенні національного багатства країни. У цьому заключається економічний ефект розвитку рекреаційної галузі.

Швидке збільшення потреби в рекреаційних послугах зв'язане з ростом достатку населення, урбанізацією, зростанням психофізіологічних навантажень на організм людини у сферах громадського виробництва, навчання, побуту.

Таким чином, Україна має всі передумови для швидкого й успішного розвитку туризму, як іноземного, так і внутрішнього. Проте на заваді цьому стоять певні проблеми, що тривалий час лишаються невирішеними та, відповідно, гальмують розвиток цієї сфери економіки, спонукаючи туристів частіше обирати іноземні місця відпочинку замість тих, що розміщені на території Батьківщини.

Метою даного дослідження є визначення тенденцій розвитку туризму та об'єктів туризму та визначення основних умов організації й проектування установ туристичного обслуговування, що відповідають потребам короткочасного відпочинку, спортивного туризму, з урахуванням сучасних вимог.

Світовий досвід переконує, що туризм – повноправний і надприбутковий компонент економіки. Завдяки мінімальним інвестиційним надходженням туризм здатний забезпечувати максимальну віддачу.

Необхідною умовою розвитку туризму в Україні є ефективне функціонування готельної індустрії, що приносить близько 60% усіх доходів від туризму (приблизно 6-8% ВВП). Туристичні потоки безпосередньо залежать від стану готельного сектора, якості і ціни основних та додаткових готельних послуг. Наша вітчизняна туристична сфера завдяки багатим природним, історико-культурним та трудовим ресурсам цілком може претендувати на чільні позиції в економіці держави. Водночас туристична інфраструктура – одна з найскладніших, бо вона охоплює усі галузі економіки, усі види транспорту, культурні й оздоровчі заклади, спортивні споруди, народні

промисли тощо. Треба відмітити, що на сьогодні є недостатній рівень розвитку і недосконалість туристичної інфраструктури. За даними 2012 р. з 1414 готельних комплексів у країні тільки незначна частина відповідає сучасним нормам, 80 відсотків готельних підприємств потребують ремонту, номери – реконструкції і переоснащення, технологія обслуговування – автоматизації і комп'ютеризації. Назріла необхідність розвивати мережу комфортабельних готелів і кемпінгів, насамперед уздовж міжнародних транспортних коридорів, що проходять через територію України. [3] Необхідно створити мережу готелів і туристичних баз цільового призначення: готелів для індивідуальних туристів та мисливських і риболовних баз, літніх та зимових спортивних баз, готелів для туристів, що приїждять з метою лікування, курортних готелів, ферм для любителів сільськогосподарської праці, транзитних мотелів, дорожніх ресторанів тощо.

Головні умови подальшого розвитку туризму та об'єктів туризму України такі:

- забезпечення загальнодержавної і регіональної підтримки туризму, залучення до його розвитку як державних, так і підприємств інших форм власності, а також окремих громадян;
- створення розвиненої туристичної інфраструктури з метою надання якісних і різноманітних послуг туристам;
- забезпечення пріоритетності вітчизняного внутрішнього та іноземного (в'їзного) туризму на основі використання туристичних ресурсів, національної історико-культурної спадщини українського народу;
- розвиток інформаційно-рекламної і маркетингової діяльності;
- підвищення культури обслуговування та вимог підбору персоналу;
- облаштування об'єктів туризму новітнім інженерним обладнанням;
- проектування та будівництво нових об'єктів туризму.

Висновки. Розвиток туризму та об'єктів туризму України є пріоритетним напрямком національної економіки і культури, важливим фактором підвищення міжнародного престижу країни, джерелом соціально-економічного розвитку регіонів, важливою умовою збереження історико-культурної спадщини. За умови здійснення ефективної державної політики туристська індустрія стимулює розвиток людського капіталу, підвищує якість життя, створює і удосконалює інфраструктуру. Отже, розвиток об'єктів туризму - важлива складова сфери послуг України. Його ефективне функціонування є індикатором позитивних змін в економіці нашої держави, важливою передумовою інтенсифікації міжнародних зв'язків та інтеграції країни у світове співтовариство. Пріоритетним напрямом розвитку сфери туристично-готельних

послуг є доведення їх якості до міжнародних стандартів та удосконалення туристичних технологій, впровадження нових видів і форм обслуговування, що дозволить у більш повному обсязі задовольнити потреби клієнтів. Проте недостатній рівень інвестицій та капіталовкладень, недосконалість функціональної структури, низький рівень надання основних та додаткових послуг не дають можливість використати повністю наявний потенціал і зайняти належне місце серед найрозвинутіших туристичних країн світу.

Література

1. Гонтаржевська Л.І. Ринок туристичних послуг в Україні. Навчальний посібник. - Донецьк: Східний видавничий дім, 2008. - 180 с.
2. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні - Чернівці: Книги-XXI, 2003. - 300 с.
3. Кравців В.С., Гринів Л.С., Копач М.В., Кузик С.П. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери. Наукове видання. - Львів: НАН України. - ІРД НАН України. - 1999. - 78 с.

Анотація

В статті освіщені тенденції розвитку туризму і об'єктів туризму, освіщені основні проблеми розвитку туристичної індустрії в Україні.

Ключевые слова: інфраструктура, об'єкти туризму, тенденції, туризм.

Abstract

The article highlights the trends in travel and tourism destinations, highlights the main problems of tourism industry in Ukraine.

Keywords: infrastructure, buildings, tourism trends, tourism